

Брой 1 (извънреден)

PARTNERSHIP

БУРГАС, март 2016

БизнесЮг®

ИЗДАНИЕ НА БУРГАСКАТА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
Безплатен абонамент за членовете на БСТПП

РЕКЛАМНО - ИНФОРМАЦИОННО ИЗДАНИЕ

IPA Cross-Border Programme CCI No: 2007CB16IPO008
PROJECTS WITHOUT BORDERS

Проект : 2007CB16IPO008-2013-3-019, Договор: РД 02-29-182/18.06.15 г.
„От Черно до Егейско море – нови възможности за туризма и съпътстващия бизнес“

Бургаска търговско-промишлена палата
Водец парньор

България, 8000 Бургас, ул. Любен Каравелов 12Б
тел.: 00359 56 812007

e-mail: bscci@bscci.bg; www.bs chamber.com

Kesan Chamber Of Commerce And Industry
Yukari Zaferiye Mahallesi Pasayigit Caddesi, No: 58,
22900 Kesan-Egirne/Turkey
tel.: 0090 284 714 11 37
<http://www.kesantso.com.tr>

Нов проект на Бургаската палата

На 23 юни 2015 г. в Созопол се състоя поредното заседание на Комитета за наблюдение на Програмата за трансгранично сътрудничество между България и Турция.

В рамките на откриването тържествено бяха връчени подписаните договори на бенефициенти, успешно защитили своите проектни предложения. Сред тях беше и Бургаската търговско промишлена палата с поредния си проект със заглавие „От Черно до Егейско море – нови възможности за туризма и

Иванов и г-н Хелваджиоглу изрази своето задоволство от положителния резултат, постигнат вследствие добрата работа на екипа по проекта.

съпътстващия бизнес, Партньор от турска страна е търговско промишлената палата на Кешан. Председателите на двете партньорски организации – инж. Цанко

Бе проведена и първата организационна среща, на която освен председателите на двете палати и екипа на проекта присъстваха и членове на управителните органи.

Проектът „От Черно до Егейско море“, е насочен към създаването на стратегия и разработването на туристически маршрути в трансграничния регион, включващи непознати и малко известни природни и културно исторически забележителности.

Естествено важна роля е отредена и на подкрепата на съпътстващия туризма бизнес, което би довело до повишаване качеството на живот от двете страни на границата.

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

Тази публикация е изготвена със съдействието на Европейския Съюз по Програмата за трансгранично сътрудничество - ИПП България – Турция. Съдържанието на тази публикация е отговорност на Бургаската търговско промишлена палата и по никакъв начин не отразява мнението на Европейския Съюз и Управляващия орган на Програмата

Цели на проекта

Целта на проекта е да създаде визия за транс-граничния туризъм като важна възможност за икономически растеж и социално подобрене, основано на принципите на равенство, устойчивост, партньорство и развитие. Тази съвместна работа може да донесе нови възможности за населението и бизнеса, да подсили привлекателността на региона за инвеститорите и да подобри неговата конкурентоспособност и следователно да доведе до икономическото развитие. Идеята, че развитието на дестинации за транс-граничен туризъм може да подкрепи интеграцията на периферната гранична област към пазара на ЕС, да стимулира икономическото сближаване и да доведе до общо управление и опазване на природата и културните ресурси е основата на

проекното разбиране. Спомагателните дейности – развиване на потребителски услуги, изграждане на предприемачески качества и популяризиране на туристическите пакети в транс-граничния регион са важна стъпка към постигането на тази цел; От двете страни проектът ще се фокусира върху сътрудничеството на ключовите партньори, като стимулира установяването на партньорства

с другата страна на границата, насърчаване на тяхното хармонично, балансирано и устойчиво развитие и следователно насърчаване на взаимен икономически, екологичен и социален просперитет. Конкретната цел на проекта е да активира укрепване на функциите във веригите за туристически услуги и съпътстващия бизнес, като повиши потенциала на човешкия ресурс, включен в туристическата индустрия, както и чрез намиране на подходящи маркетингови канали за транс-гранични туристически продукти. Друга конкретна цел на проекта е да изготви стратегия за развитие на транс-граничен туризъм с участието на всички регионални партньори и съответно да повиши качеството и количеството на туристическите продукти и услуги.

Проектни дейности

1. Трансгранични оперативни срещи за напредъка през тримесечията;

Обща организация на четири (4) двудневни срещи за напредъка на проекта между партньорите за цялостната координация и сътрудничество, разпределение на задачите, отчитане, вземане на решения за графика на проекта и др. – наем на зала и оборудване, настаняване, осигуряване на кафе паузи и др.; подготвяне и отпечатване на информационни материали и презентации; Участие на проектния екип и представители на управителните органи на всеки партньор; На тези срещи ще бъде обсъдено и решено представители на кои икономически сектори, съпътстващи туристическия бизнес ще бъдат включени в проектните дейности.

2. Изготвяне на „Проучване и анализ на потенциалните туристически обекти в трансграничните региони на България и Турция“.

Ще бъде проведено проучване в двата гранични региона с цел дефиниране и локализиране на непознати или малко познати обекти на културно историческото наследство и природни забележителности, които имат ка-

чествата да бъдат включени в туристически пакети. Дейността ще бъде възложена на подизпълнител, който ще работи съвместно с екипа по проекта. При изготвянето на това проучване ще бъдат взети под внимание историческите особености и сегашната обстановка в граничните региони. За целта на проучването ще бъдат използвани литературни източници, местния фолклор и съобщения в пресата. Одобряване на окончателния доклад на договориращия Консултант.

3. Работна среща на представители на съпътстващия бизнес в Бургас

Ще бъде проведена двудневна работна среща на представители на малкия и среден бизнес, работещи в секторите, които обслужват турист-

тическия бизнес. Ще бъдат посетени някои потенциални обекти на културно-историческото и природно наследство, разположени в региона на Странджа и Южното българско черноморие. На база на опита на бизнеса в съответните области и придобитите впечатления ще се дискутира относно възможностите, съответния бизнес сектор да допринесе за подобряване качеството на туристическите продукти. Ще участват по 12 представителя от всяка страна. На работната среща ще бъдат изготвени препоръки за изработването на Транс-гранична туристическа промоционална стратегия, съобразно възможностите и потенциала на регионалния бизнес.

4. Работна среща на представители на съпътстващия бизнес в Кешан

Ще бъде проведена двудневна работна среща на представители на малкия и среден бизнес, работещи в секторите, които обслужват туристическия бизнес. Ще бъдат посетени някои потенциални обекти на културно-историческото и природно наследство, разположени в района на

(продължава на стр. 3.)

Проектни дейности

(от стр. 2.)

Егейското крайбрежие. На база на опита на бизнеса в съответните области и придобитите впечатления ще се дискутира относно възможностите, съответния бизнес сектор да допринесе за подобряване качеството на туристическите продукти. Ще участват по 12 представител

ля от всяка страна. На работната среща ще бъдат изготвени препоръки за изработването на Трансгранична туристическа промоционална стратегия, съобразно възможностите и потенциала на регионалния бизнес.

5. Дискусионен форум в Бургас между представителите на екипа, работещ по проучването и анализа и бизнеса.

Ще бъдат обобщени резултатите и препоръките от проучването и анализа от една страна и от друга страна проведените работни срещи в България и Турция. В обсъждането ще бъдат включени и представители на туристическия бизнес. Ще бъдат обсъдени най-перспективните туристически дестинации в целевия регион и възможностите и потенциала на регионалния бизнес да допринесе за повишаване качеството на туристическите услуги. Целта на този форум е да се открият общите елементи, които ще бъдат използвани за създаването на Трансгранична туристическа промоционална стратегия. Общо 30 участници от двете страни екипа изготвил проучването и анализа, представители на малкия и среден бизнес и туроператори.

6. Разработване и представяне на Транс-гранична стратегия за насърчаване на бизнеса

Транс-граничната стратегия за насърчаване на бизнеса ще бъде създадена на базата на „Проучване и анализ на потенциалните туристически обекти в трансграничните региони на България и Турция“, като бъде взето под внимание мнението на бизнес средите от отраслите предоставящи съпътстващи туристически услуги. Тя ще бъде съобразена с из-

ходната ситуация, предизвикателствата, визията и ценностите на трансграничния туризъм, стратегическите насоки и оценката на въздействието въз основа на принципите на: удовлетвореност на посетителите, икономически растеж, приемане от общността, опазване на околната среда. Дейността ще бъде възложена на подизпълнител, който ще работи съвместно с екипа по проекта и представителите на бизнеса. Стратегията ще бъде разпространена сред властите, НПО, предприемачи, МСП, занаятчии, културни и образователни институции, екологични организации, др. от всяка страна на границата. Методите за разпространение са: мейл листи, съобщения в медиите, публикации на Интернет страниците на проекта и партньорите.

7. Изготвяне на туристически пакети, включващи обекти предложени в стратегията

За изготвянето на туристическите пакети ще бъдат проведени две тридневни опознавателни пътувания на представители на туроператорски фирми - по 10 участници от всяка страна. Първото пътуване / Бургас - Кешан/ ще включва представители на български фирми, които ще посетят обекти в България и Турция. Второто пътуване / Кешан - Бургас/ ще включва представители на турски фирми, които ще посетят обекти в Турция и България.

На базата на проведените опознавателни пътувания и след консултации с екипа, разработил стратегията и екипа по проекта, туроператорите ще разработят туристически пакети, които включват непознати или

малко познати обекти предложени в Стратегията.

8. Провеждане на въстъпителна и заключителна конференция

На въстъпителната конференция в Кешан ще бъдат представени целите на проекта пред представители на гражданското общество, бизнеса, държавни и неправителствени организации и медиите. Минимум 40 участника от двете страни. На заключителната конференция в Бургас ще бъдат представени резултатите от проектните дейности пред представители на гражданското общество, бизнеса, държавни и неправителствени организации и медиите. Ще бъдат промотирани разработените туристически пакети. Ще бъдат разпространени изготвените информационни материали. Минимум 40 участника от двете страни.

9. Кампания за публичност и визуализация на проекта

Дизайн и отпечатване на информационни материали и информационни табели за всеки партньор; отпечатване на информационни и рекламни материали – бележници, химикали, информационни листовки, разпространение на проектните резултати: туристически каталог за трансграничен туризъм, включващ Стратегията за насърчаване на трансграничния туризъм, брошури, листовки и др.; разработване и администриране на Интернет сайт на проекта; съобщения в пресата в различни медии и туристически списания (4 публикации в български, 4 в турски хартиени издания); публикации в партньорски Интернет сайтове; дизайн и разпространение на е-бюлетин за напредъка на проекта до всички заинтересовани страни чрез партньорските мрежи; изготвяне и разпространение на 3 извънредни издания на информационния бюлетин на Бургаската Палата; на всички отпечатани материали ще бъдат в съответствие с Ръководството за комуникации и визуализация на ЕС.

Очаквани резултати

Съвместно разработена Трансгранична туристическа промоционална стратегия за насърчаване на трансграничния туризъм и 4 туристически пакета – нова положителна визия, разработена за граничния регион, водещи до повишаване на привлекателността на региона за инвеститорите;

Собствениците на МСП и различни местни предприемачи от всяка страна на границата, обучени в хотелиерство и управление на туризма –

жизненоважно умение за развитие на сектора на семейния туризъм; Туристически агенции, привлечени за предоставяне на услуги в граничния регион, водещи до възраждане на

местните икономики (МСП, потребителски услуги, занаяти и др.);

Граничната област ще бъде нова, автентична туристическа дестинация близо до европейските пазари с местните култури и девствена природа; Подобро обслужване на клиентите, подобро управление на МСП на местните гранични семейни предприемачи;

Повишена интеграция на граничната зона в социален, икономически и културен аспект.

СЪБИТИЯ ПО ПРОЕКТА От Черно до Егейско море

Първоначалната конференция по проект „От Черно до Егейско море – нови възможности за туризма и съпътстващия бизнес,“ се състоя на 3-ти и 4-ти септември 2015 год. в Кешан, Турция. Водеща организация по проекта е Бургаската търговско промишлена палата, а партньор е търговско промишлената палата на Кешан. На конференцията присъстваха членове на ръководствата на двете палати, представители на бизнеса, журна-

листи. Пред тях бяха представени целите на проекта, методите за тяхното постигане и очакваните резултати.

Основна цел на проекта е популяризирането на непознати и малко познати природни и културно-исторически забележителности от двете страни на границата.

Ще бъдат изготвени анализи на потенциала на двата региона, а на тяхна база – Стратегията за развитието на туристическите услуги и съпътстващия

бизнес. Предстои разработването и на туристически пакети, включващи малко известни обекти и тяхното предлагане на туристическия пазар.

Участниците в конференцията се обединиха около мнението, че реализирането на проекта ще допринесе в значителна степен не само за развитието на туристическия бизнес и съпътстващите го производства, но и за сближаване на хората от двете страни на границата.

Работна среща по проект "От Черно до Егейско море – нови възможности за туризма и съпътстващия бизнес"

На 19. и 20. 10. 2015 г. в Бургас се проведе работна среща по проект „От Черно до Егейско море – нови възможности за туризма и съпътстващия бизнес“, изпълняван от търговско-промишлените палати на Бургас и Кешан, Турция. Както припомни ръководителя на проекта Радко Дренчев, целта е популяризиране на неизвестни и сла-

бо познати туристически обекти в България и Турция, което да доведе до нови възможности за туризма и съпътстващия бизнес.

Председателят на Бургаската търговско-промишлена палата инж. Цанко Иванов приветства участниците и пожела успех в реализирането на проекта. Той изтъкна общата морска

култура на двете общини, структуроопределящата роля на туризма в местната икономика, богатото културно-историческо наследство и добрата инфраструктура като част от многобройните предпоставки за създаване на бизнес партньорства с Кешан.

Заместник председателят на търгов-

(продължава на стр. 5.)

Работна среща по проект "От Черно до Егейско море – нови възможности за туризма и съпътстващия бизнес"

(от стр. 4.) и винарството като основни дейности, върху които се гради туризма в Поморие. Петнадесет хилядният град живее за туристите и инвестира в къщи за гости и малки семейни хотели, които да удовлетворяват напълно клиентите и да ги карат да се връщат отново. Многобройните фестивали удължават сезона и допринасят за доброто настроение и незабравимите спомени на гостите. Развиват се пешеходни и вело-маршрути.

Забележителното мегалитно светилище Беглик Таш, посветено на бога Слънце и богинята Земя бе представено Тонка Вълева, главен експерт по туризма в община Приморско. Тя отбеляза, че тази година за музикалния фестивал „Spirit of Burgas“ в Приморско за били настанени турски туристи, които са проявили голям интерес и към културно-историческите забележителности на общината.

Във втората част на срещата презен-

тация на община Кешан направи г-н Исчемен. Една от най-големите и най-южната община в област Одрин с население около 70000 души и излаз на Егейско море.

Развити са търговията, земеделието, здравните дейности. Оттам минава Пътят на коприната, който се опитват да възстановят като историческа забележителност. Развива се здравен туризъм

В Сарос в морската вода се самопре-

чиства благодарение на 28 водни течения. Това прави мястото много подходящо за гмуркане. Туристите могат да видят над 140 вида риби и още толкова други морски видове, както и уникалният подводен музей, предназначен да съчетае развлечението и образованието.

Археолози от Тракийския университет вече са набелязали места за разкопки, които се очаква да дадат интересни находки.

Във втората част на срещата презен-

тация на община Кешан направи г-н Исчемен. Една от най-големите и най-южната община в област Одрин с население около 70000 души и излаз на Егейско море.

Развити са търговията, земеделието, здравните дейности. Оттам минава Пътят на коприната, който се опитват да възстановят като историческа забележителност. Развива се здравен туризъм

В Сарос в морската вода се самопре-

"От Черно до Егейско море" – координационна среща в Кешан

На 16. и 17. ноември в Кешан, Турция, се състоя поредната координационна среща на екипите, работещи по реализацията на проект „От Черно до Егейско море – нови възможности за туризма и съпътстващия бизнес,, по програмата за трансгранично сътрудничество България - Турция.

Водеща организация е Бургаската търговско промишлена палата, а партньор от турска страна е търговско промишлената палата на Кешан.

На срещата бяха анализирани проведените по проекта събития и бе изготвен план за провеждането на предвидените до края на отчетния период

мероприятия. Внимание бе отделено и на протичащите паралелно анализи на двата трансгранични региона с оглед изготвянето на бъдещата стратегия.

Обсъдени бяха и конкретни намерения на представители на целевите групи за бизнес сътрудничество.

Работна среща в Кешан по проект "От Черно до Егейско море"

На 26 и 27 Ноември 2015 г. делегация от Бургаската търговско промишлена палата посети гр. Кешан, Турция. Посещението бе в рамките на проект „От Черно до Егейско море – нови възможности за туризма и съпътстващия бизнес,“, изпълняван от БсТПП като водеща организация в партньорство с ТПП Кешан. Делегацията, водена от Председателя на БсТПП инж. Цанко Иванов, включваше представители на туристически фирми, хранително – вкусовата промишленост и Община Бургас. Целта на посещението бе провеждане на двудневна работна среща по проекта за обсъждане и дискутиране на потенциални природни и културно – исторически обекти в регионите на Бургас ина Кешан, които да бъдат

включени в разработваните туристически дестинации от двете страни на границата.

В първия ден на своята визита българската делегация посети невероятно интересния град Енез на брега на Егейско море. Участниците бяха впечатлени от прекрасната атмосфера на градчето, историческите разкопки и останки от древен храм, свидетелстващи за богатата история на града и омайващите природни забележителности.

По време на работната среща участниците от българска и турска страна имаха възможността да се запознаят с „Магията на Странджа планина,“ Община Бургас като туристически и културен център, новите туристически атракции -остров Св. Анастасия и туристически комплекс „Аква Ка-

лиде,“. От турска страна бяха представени населените места в региона на Кешан и възможностите за настаняване и развлечения. Бе представен амбициозния проект за създаване на подводен музей край бреговете на залива Сарос – една изключителна атракция за любителите на подводното гмуркане.

По време на дискусиите участниците заявиха своя голям интерес към направените презентации и желанието за съвместни дейности не само в областта на транграничния туризъм, но и в производството и търговията. Бе дадена заявка за продължаване на съвместното сътрудничество в най-различни области на икономиката на двата региона и след приключване на проектните дейности.

ТУРИСТИЧЕСКО ПРЕДЛАГАНЕ - ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ В ОБЛАСТ БУРГАС

Проучване на разработени туристически продукти и дестинации, свързани с рекреационен (морски) туризъм; спа-туризъм; еко туризъм; селски туризъм; винен туризъм; ловен туризъм; екстрем туризъм и други видове туризъм, свързан със свободното време – голф, спорт и уелнес.

Анализът на туристическите ресурси показва, че Бургас има потенциални възможности за развитие на следните видове туризъм:

МОРСКИ РЕКРЕАТИВЕН ТУРИЗЪМ

Черноморското крайбрежие на Бургаска област е чудесно място за лятна почивка. Нос Емине е мястото, където Стара планина свършва на

морския бряг и това място условно дели Черноморието на северно и южно. Голяма част от тях са обширни, други са малки и сгъсени в живописни морски заливи. Плажовете и морето предлагат условия за практикуване на различни видове водни спорто-

ве (сърфинг, водни ски, гмуркане, подводна археология) и риболов (в т.ч. подводен). Със син флаг са плажовете в Дюни, Елените, Поморие (източен плаж), Харманите (Созопол), Св. Влас (централен плаж и плаж Венид), Слънчев бряг (северен и южен плаж). Солеността на Черно море е ниска (в крайбрежните води – 16-17‰), а приливите и отливите са незначителни. През лятото средната температура на водата е 22-24 С, а в плитките части до 26 С, което я прави особено приятна за къпане.

През последните години част от елитните ни морски комплекси и курортни градчета се сдобиха с яхтени пристанища (продължава на стр. 7.)

ТУРИСТИЧЕСКО ПРЕДЛАГАНЕ - ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ В ОБЛАСТ БУРГАС

(от стр. 6.)
нища. Възможности за яхтен туризъм по южното Черноморско крайбрежие има в Бургас, курорта Св. Влас, Несебър, Созопол, Дюни.

Освен съчетание на слънце, пясък и море, черноморските курорти предлагат пешеходен, вело и конен туризъм, еко туризъм, фотосафари, посещение на природни, културни и археологически забележителности.

Някои от българските реки се вливат в Черно море. Устията им са заобиколени от гъсти и прохладни влаголюбиви гори. Част от реките са плавателни (Ропотамо, Велека) за малки моторни лодки и предлагат на туристите незабравими разходки по течението. Уникалните лонгозни гори на реките Ропотамо и Велека са подходящи за любителите на природата. На Южното Черноморие пък можете да се докоснете до прохладата на Странджа и до вековните традиции в селата, сгъсени в планината. Туристите могат да се насладят и на прекрасните черноморски езера: Алепу, Аркутино, Атанасовско езеро, Бургаско езеро, Поморийско езеро и крайморски езера (лагуни и лимани) се срещат множество редки растения и животни, разкрити са и находища на лечебна (лиманна) кал, на базата на която се провежда калолечение - Поморийско езеро, и Атанасовско езеро.

По крайбрежието има и минерални извори и комбинацията от тези природни дадености причина за успешното съчетаване на СПА, балнео и уелнес туризъм с морска почивка. Туристите имат възможност и за посещение на черноморските острова - Света Анастасия, Св. Иван (където са открити мощите на св. Йоан Кръстител), Св. Петър, Св. Кирик и Юлита, Св. Тома.

Курортите, разположени на Черно море, са подходящи както за семейна ваканция, така и за индивидуална почивка и развлечение - Обзор, „Еленице“, и „Дюни“, са предпочитани най-вече от семейства с деца. Младите туристи предпочитат „Слънчев бряг“, Приморско, Китен, Лозенец заради големия брой клубове, барове и възможностите за развлечения. „Слънчев бряг“, е най-големият курортен комплекс в страната и често е домакин на партита на световноизвестни DJ и изпълнители.

Созопол и Несебър (включен в списъка на ЮНЕСКО) са известни с комбинацията от красива крайбрежна природа и исторически забележителности. Тези два града с хилядолетна история привличат романтично настроените летовници.

Отлични условия за почивка предла-

гат и курортите Св. Влас, Равда, Ахелой, Поморие, Черноморец, Царево, Ахтопол и Синеморец. Българските черноморски курорти предлагат различни възможности за настаняване - от луксозни 4-5-звездни хотели до малки романтични семейни хотелчета, които отговарят на световните стандарти. Част от хотелите в черноморските курорти работят целогодишно и предлагат възможност за конгресен туризъм, провеждане на различни събития и инсентив мероприятия. Посетителите на българското Черноморие имат възможност да се насладят и на многобройните културни събития, включващи Аполония, Spirit of Burgas, Бургаски международен фолклорен фестивал, фестивал на църковната песен - Поморие, нестинарски игри и др.

КУЛТУРЕН ТУРИЗЪМ

Като район с хилядолетна история и наследство, оставено от древни цивилизации, Бургаска област има какво да предложи на своите гости, които имат интереси в областта на историята, културата, етнографията, религията, архитектурата и изкуството. По територията на цялата област са пръснати уникални археологически открития - древни селищни могили от епохата на неолита, тракийски светилища и гробници, останки от римски градове, византийски и средновековни крепости, архитектурни резервати, етнографски комплекси, църкви и манастири и много други.

Като емблематични за Бургаска област може да се посочат паметниците, включени в Списъка на ЮНЕСКО - Старинен град Несебър, етнографският комплекс „Бръшлян“ - Малко Търново.

Бургаска област има и изключително богат фолклорен календар. В него са

включени много традиции и обичаи, чрез които туристът може да се докосне до българския бит и култура - Сурва (Васильовден), Йордановден - Богоявление, Ивановден, Антоновден, Трифон Зарезан, Баба Марта (Мартеници), Сирни заговезни, Кукеровден, Тодоровден, Благовещение, Великден, Гергьовден, Голяма Богородица, Димитровден, Голяма задушница, Бъдни вечер, Коледа.

В много български села са запазени древни традиции и обичаи, които се практикуват и до днес. Такива са Лазаровден, Цветница, кукери, коледари, нестинари и много други. Изключително атрактивни са и фолклорните фестивали и събори - Международен фолклорен фестивал (Бургас), и много други.

В Бургаска област функционират и няколко музея - Музеят на солта в гр. Поморие е единствен по рода си в Източна Европа.

Календарът в Бургаска област изобилства от културни прояви - фестивали, конкурси.

Културният туризъм включва следните видове:

Културно-исторически, с интерес към историята и свързаните с нея паметници, обекти и места в посещаваната дестинация. Включва посещения на архитектурни, художествени, археологически, исторически и религиозни паметници, архитектурно-етнографски резервати и комплекси, музеи и галерии (на открито) и др.

Културно историческото наследство на Община Бургас е представено в Регионалния бургаски музей в четири експозиции: археологическа, историческа, етнографска и природонаучна. Средновековен и възрожденски морски манастир на остров „Св. Анастасия“.

Събитие и фестивален, с интерес към традиционни или съвременни възстановки на културни събития (празници, фестивали, чествания и др.) както и участие в тях. Най-често тези събития и фестивали са подчинени на определени видове изкуства. Могат да включват още традиционни производства, посещения на панаири, базари, а също така и различни спортни празници.

Бургас е известен в България като град на фестивалите - фестивал на българската популярна песен „Бургас и морето“, „Спирит ъв Бургас“, фестивал на пясъчните фигури, Международен фолклорен фестивал, Бирен фест, Фестивал на българската рок-музика „Рок-експлозия“, Блус-фестивал, Театрален фестивал „На брега“, Есенни литературни празници, международната изложба базар „Флора - Бургас“.

(продължава на стр. 8.)

ТУРИСТИЧЕСКО ПРЕДЛАГАНЕ - ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ В ОБЛАСТ БУРГАС

(от стр. 7.)

Религиозен, с интерес към религията(ите) на посещаваната страна, с посещение на свети, култови и поклоннически места. Включва още запознаване с религиозните канони, ритуали, обреди и традиции (процесии, шествия и др.); разглеждане на религиозни сгради и паметници с историческа, архитектурна, художествена и културна стойност.

Обекти на религиозното наследство - „... такива, които посещават същите обекти предимно поради техните културни и исторически интереси, а не толкова поради религиозното им значение.“ – манастири – Поморие, Голямо Буково, Люляково и др.; църкви, параклиси, джамии; мощите на Йоан Прегледа;

Религиозни празници – Великден, Коледа (25 декември), Никулден (06 декември), Гергьовден (06 май) и др.

Православните храмове в България са повече духовни и културни центрове, отколкото религиозно-обредни сгради. В Бургас такъв център, а едновременно с това и образец на православното изкуство, е катедралният храм Св. Св. Кирил и Методий. Останалите черкви са по-малки, но по своето вътрешно оформление са интересни образци на църковното изкуство, което в този край на страната има ясно изразено гръцко влияние. В храмовете се влиза свободно. В Бургас има и действащи католически и протестантски храмове.

Манастир „Св. Георги, – Поморие - Манастирът „Св. Георги,“ е действащ мъжки православен манастир. През 1856 г. се изгражда нов храм, като старият остава и до днес под неговия покрив. Заедно с новите постройки била издигната и 17 – метрова кула – камбанария /1964 г./. В манастира днес се съхраняват много ценни образци на иконографското изкуство от XVIII и XIX век. Храмовата икона е рисувана от анхиалеца Темистокъл Диамандопуло Зограф.

В Созопол се намират следните исторически паметници: Архитектурен и археологически резерват Старинен Созопол - С Постановление на Министерския съвет 320 от 7 септември 1974 г. Старият град на Созопол е обявен за музей. Около 180 жилищни сгради от средата на XVIII и началото на XIX в. оформят облика на резервата. Къщите в стария град са изградени от камък и дърво и принадлежат към т.н. черноморския архитектурен тип къщи. Сред по-известните са: „Къща на Мариета Стефанова“, „Къща на Креаноолу“, „Къща на Тодор Загоров“, „Къща на Куртиди“,

„Къща на Димитри Ласкарис“ и други.

Тракийски крепости в района на Бакърлъка - Усамотен планински рид, опасващ като дълга полетата и ниските хълмове около Созопол. Още през XIII – XII в. пр. Хр. траките изграждат (от ломен камък без спойка) отбранителна линия, състояща се от крепости по почти всички високи върхове на рида. Най-интересни са крепостите на връх Атия, вр. Бакърлъка (ок. 4 дка площ на най-високото място, 376 м), „Лободово кале,“ (ок. 1,5 дка) и „Малкото кале,“ (ок. 4 дка, единствената, където са проведени редовни археологически разкопки – 1973-1977 г. в рамките на програмата „Странджа-Сакар“.

Тракийски надгробни могили - По височините на Меден рид и хълмовете около крайбрежието са разположени множество могили – следи от погребалните ритуали на траките. В миналото общият им брой е бил около 1500. До днес са оцелели по-малко, като някои от тях са археологически проучени.

Антични некрополи - Интересът към старините на Созопол датира още от средата на XIX век. Изследователите насочват усилията си предимно към проучване на некрополите и материалите, откривани в тях. Днес по-известните некрополи на античната Апология Понтика са тези в Морската градина и местностите „Харманите“, „Буджака“ (частични спасителни археологически разкопки) и „Калфата“ (тук ежегодно се провеждат археологически разкопки от българо-френски екип).

Крепостни стени VI–XIV век - Средновековен Созопол е ограден с крепостна стена и кули, строени по времето на император Анастасий, ок. 511 година. Те са използвани и през следващите векове, като на много места са престроявани и доизградени. Днес от защитните съоръжения са запазени значителни фрагменти, достигащи височина до 3–4 метра.

Несебър е включен в списъка на ЮНЕСКО за световно културно наследство от 1983 г. Културното наследство на Несебър е запазено в пет музейни експозиции. В старата част

на града е имало около 42 църкви, от които по-малко от половината са открити от археолозите и консервирани, а действаща в момента е само една. Другите по-запазени са превърнати в картинни галерии. Провлакът, свързващ старата част с новата, е дълъг около 400 метра. По средата на провака се намира старата мелница на града, която не функционира като такава, а е само туристическа атракция. В началото на квартала, в новата част на Несебър, се намира истинската мелница на града, която за съжаление сега е вградена в хотел.

Музеи - В Несебър се намира забележителност 7 от Стоте национални туристически обекта на Българския туристически съюз - Архитектурно-исторически резерват с Археологически музей - Музей „Старинен Несебър,“

Църкви: „Света София,“ (Старата митрополия), развалини на църква от 4 век; „Света Богородица Елеуса,“ църква от 6 век; „Свети Стефан,“ (Новата митрополия), църква от 10 век; „Свети Йоан Кръстител,“ църква от 11 век; „Свети Димитър,“ църква от 11 век; „Свети архангели Михаил и Гавраил,“ църква от 13 век; „Света Параскева,“ църква от 13 век; „Христос Пантократор,“ църква от 13 век; „Свети Теодор,“ църква от 13 век; „Свети Йоан Алитурет,“ църква от 14 век; „Свето Възнесение Господне,“ („Свети Спас“), църква от 17 век; „Свети Климент,“ църква от 17 век; „Света Богородица,“ („Успение Богородично“) - действаща църква от 1873 г.; Археологически, с интерес към археологията на страната, посещения на археологически обекти, места на разкопки, участие в археологически експедиции и др. - древния град Акве калиде – Термополис, Деултум, Маркели, Русокастрон

Етнографски, с интерес към етноса на народа(ите), обектите, предметите и явленията на етническата култура, бита, традиционни облекла, език, фолклор, традиции, обичаи, етническо творчество и др.

Художествените галерии в Бургас са повече от десет. Безспорен лидер е Градската художествена галерия. Експозицията ѝ е подредена в бивша еврейска синагога, построена в началото на 20-ти век по проект на италиански архитекти. Днес тя е обявена за паметник на културата. Галерията притежава произведения на всички български класици, на съвременни бургаски художници и най-богатата сбирка от икони от странджанския край.

(продължава в следващия брой)

Тази публикация е изготвена със съдействието на Европейския Съюз по Програмата за трансгранично сътрудничество - ИПП България – Турция. Съдържанието на тази публикация е отговорност на Бургаската търговско промишлена палата и по никакъв начин не отразява мнението на Европейския Съюз и Управляващия орган на Програмата